

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi w połowie każdego miesiąca.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Mochnackiego l. 4.

Prze numerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Walne Zgromadzenie Delegatów związkowych kas oszczędności. — Kasy oszczędności w obec ustawy pensyjnej z dnia 18 grudnia 1906 Nr. 1. Dz. pp. z r. 1907. — O obrocie czekowym w kasach oszczędności. — Notatki. — Ruch wkładok za miesiąc maj.

Walne Zgromadzenie

Delegatów związkowych kas oszczędności.

Dnia 1. czerwca rb. w sali obrad galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów galicyjskich kas oszczędności do Związku należących.

Na Zgromadzeniu tem reprezentowane były następujące kasy:

- Bochnia — miejska — (p. Władysław Karpiński).
- Bochnia — powiatowa — (p. Adolar Ossoliński).
- Bohorodczany — powiatowa — (p. Dr. Michał Ferensiewicz).
- Brzesko powiatowa — (p. Dr. Kazimierz Baltaziński).
- Brzeżany — powiatowa — (p. Franciszek Bogucki).
- Buczacz — powiatowa — (p. Mieczysław Burzyński).
- Dąbrowa — miejska — (p. Karol Braun).
- Dobromil — miejska — (p. Dr. Ludwik Cwiklicer).
- Drohobycz — miejska — (p. Leon Schutzmann).
- Gorlice — powiatowa — (p. Dr. Franciszek Ksawery Dziubczyński).
- Jarosław — miejska — (p. Włodzimierz Łuspiński).
- Kałuż — powiatowa — (p. Stanisław Hellebrand).
- Kołomyja miejska — (p. Dr. Maksymilian Trachtenberg).
- Kraków — miejska — (p. Dr. Walenty Staniszewski).
- Lwów — galicyjska — (p. Dr. Ferdynand Kwiatkowski).
- Mielec — powiatowa — (p. Karol Madeyski).
- Nowy Targ — powiatowa — (p. Aleksander Lgocki).
- Podgórze — miejska — (p. Stefan Miziewicz).
- Przemyśl — miejska — (p. Dr. Stanisław Angermann).
- Rzeszów — miejska — (p. Dr. Włodzimierz Piliński).
- Rudki — powiatowa — (p. Karol Surówka).

Sambor — miejska — (p. Dr. Józef Steuermann).
Sambor — powiatowa — (p. Stanisław Stefanowski).

Sanok — miejska — (p. Dr. Wojciech Słaczka).
Sokal — miejska — (p. Dr. Stanisław Wejda).
Stryj — miejska — (p. Dr. Józef Bylina i p. Józef Julian Weiss).

Tarnobrzeg — powiatowa — (p. Zbigniew Horodyński).

Tarnopol — miejska — (p. Józef Ingwer).
Wadowice — powiatowa — (p. Michał Gołamb).
Wieliczka — powiatowa — (p. Franciszek Aywas).
Zaleszczyki — powiatowa — (p. Witold Mańkowski).

Zebranie zajął prezes Związku p. Dr. Staniszewski, a powitawszy zebranych delegatów i podziękowawszy, że nie szczędzili trudu, by wziąć udział w obradach, zaznaczył że obecne Walne Zgromadzenie zebrało się w chwili, gdy w kraju nie ucichł jeszcze głos żalostnej skargi z powodu że społeczeństwu ubył wielki i niestrudzony pracownik, że Ojczyzna straciła jednego ze swych najlepszych synów ofiarnego w trudzie, rozważnego w czynie, sprawiedliwego w sądzie, — który gorąco umiował to co stanowi skarb duszy polskiej. We wszystkich dziedzinach życia publicznego ś. p. Andrzej Hr. Potocki przodował szlachetnością duszy i serca, zawsze okazywał chętną gotowość do ofiar mienia czego dał dowody w ostatnich miesiącach roku ubiegłego w chwilach dla kas oszczędności ciężkich — i niedziw też że pozostawił po sobie żywy i serdeczny ból i żalobę.

Również serdeczne wspomnienie pośmiertne poświęcił prezes zmarłemu członkowi Wydziału Związku b. dyrektorowi galicyjskiej Kasy oszczędności śp. Antymowi Nikorowiczowi.

Następnie na wniosek Wydziału, przewodniczącym zebrania wybrano p. Zbigniewa Horodyńskiego prezesa Rady powiatowej i Wydziału Kasy oszczędności w Tarnobrzegu, na sekretarza zaś powołano p. Dr. Michała Ferensiewicza, lekarza i członka Dyrekcyi powiatowej Kasy oszczędności w Tarnobrzegu.

Z porządku dziennego Dyr. Dr. Kwiatkowski (Lwów), przedłożył sprawozdanie z czynności Wydziału za lata 1906 i 1907. Ponieważ sprawozdanie

to zostało wydrukowane i tak kasom związkowym jak i panom Delegatom rozesłane, przeto uwolniono sprawozdawcę od czytania sprawozdania i przystąpiono do dyskusji nad wnioskami Wydziału.

Wnioski te opiewały:

I. Walne Zgromadzenie Delegatów Związkowych Kas oszczędności podzieliła zapatrywanie Wydziału, że przyznanie jakiegokolwiek instytucji finansowej prawa kontroli finansowej nad Związkowemi Kasami w tejże instytucji akredytowanemi wobec kontroli wykonywanej przez Związek, organa nadzorcze kas — jakoteż przez władze rządowe, — uważać należy ze stanowiska Kas oszczędności za niedopuszczalne —

II. Walne Zgromadzenie Delegatów Związkowych Kas oszczędności upoważnia Wydział Związku do zawarcia z Bankiem krajowym układu co do utworzenia przy tymże Banku działu dla Kas oszczędności — o ile Bank krajowy odstąpi od żądania wyrażonego w Art. IV. i V. projektowanego układu między Związkiem a Bankiem krajowym

III. Walne Zgromadzenie Delegatów przyjmuje do wiadomości zawarcie układu między Związkiem a galicyjską Kasą oszczędności w sprawie wzajemnych stosunków i zaleca Związkowym Kasom oszczędności przystąpienie do tego działu.

IV. Walne Zgromadzenie Delegatów przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału o wniosku Kasy oszczędności w Mielcu w sprawie wyjednanie zezwolenia, by Kasom oszczędności wolno było udzielać pożyczek na skrypta na dłuższy niż na jednoroczny okres.

V. Walne Zgromadzenie odnośnie do wniosku wielickiej Kasy oszczędności wyraża przekonanie, że zmianę w tym kierunku, by Kasom oszczędności wolno było udzielać pożyczek na części idealne nieruchomości w obecnych warunkach nie uważa za nadającą się do zalecenia.

W obszernej dyskusji, jaka się nad tymi wnioskami wywiązała, a zwłaszcza nad wnioskiem pierwszym i drugim, ujawniła się powszechna jednomyślność zapatrywań delegatów poszczególnych kas z zapatrywaniami Wydziału Związku, poczem wszystkie wnioski Wydziału jednomyślnie uchwalono, wniosek zaś ostatni z dodatkiem delegata kasy oszczędności w Gorlicach by o ile stosunki lokalne tego będą wymagały, pozostawiono swobodną rękę odnośnie Dyrekcji, której rzeczą będzie obmyśleć środki — (czy to przez ostrzejsze oszacowanie czy w jakikolwiek inny sposób) — by kasa oszczędności należycie ze swemi pretensjami zabezpieczoną była

W końcu całe sprawozdanie Wydziału z czynności zostało przez Walne Zgromadzenie do wiadomości przyjęte.

Z porządku dziennego Dr. Paweł Dąbrowski imieniem komisji kontrolującej przedłożył sprawozdanie o zamknięciach rachunkowych za rok 1906 i 1907, zakończone wnioskiem o przyjęcie tych zamknięć do wiadomości i udzielenie Wydziałowi absolutorium, co też bez dyskusji uchwalono.

Dyrektor Józef Ingwer (Iarnopol) przedłożył preliminarz na rok 1908, normujący wydatki na kwotę K. 18.597.47 dochody na K. 10.455.63 i postawił imieniem Wydziału wniosek, by na pokrycie różnicy K. 8.141.84 rozpisac po myśli art. VII. statutu wkładkę roczną w wysokości 2% od czystych zysków, wykazanych w zamknięciu rachunkowym za r. 1907. z tem atoli ograniczeniem, że minimum rocznej wkładki oznaczono na K. 100 — maximum zaś na K. 500 —

Następnie jeduomyślnie przyjęto wniosek p. Dyr. Miziewiczza, by Wydział odniósł się z prośbą do Dyrekcji gal. Kasy oszczędności o udzielenie p. Szula-

kiewiczowi dalszego czasowego urlopu aż do czasu, gdy Związkowi uda się pozyskać stałą siłę lustracyjną.

Z porządku dziennego p. Dr. Angermanna wygłosił referat w sprawie stanowiska kas oszczędności w obec ustawy pensyjnej z dnia 16. grudnia 1906. L. 1. Dz. pp. z r. 1907, a p. Dyr. Ingwer referat o obrocie czekowym w kasach oszczędności z zastosowaniem ustawy o czeku z dnia 3. kwietnia 1906. Dz. u. p. Nr. 84.

Oba te referaty podajemy w obszejnieszem streszczeniu w dzisiejszym numerze.

Nastąpił wybór jednego członka Wydziału. Wybrany został jednogłośnie p. Dr. Edward Stroynowski dyrektor galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie.

W końcu p. Dyr. Ossoliński referował wnioski samoistne, zgłoszone przed Walnem Zgromadzeniem. Zgłoszone zostały dwa wnioski, oba przez Kasę oszczędności miasta Przemyśla.

I. by Wydział Związku odniósł się do Koła polskiego z prośbą, by przy debatach nad projektem ustawy o lokowaniu pieniędzy małoletnich i pod opieką zostających, oświadczyło się za jak najdalszem rozszerzeniem granicy co do wysokości dozwolnej lokacyi.

II. wniosek by Wydział Związku zastanowił się nad sprawą ubezpieczenia kas oszczędności na wypadek runu.

Oba te wnioski przekszane zostały Wydziałowi do załatwienia i przedłożenia sprawozdania na następnem Walnem Zgromadzeniu.

W ten sposób porządek dzienny został wyczerpany.

Na wniosek p. Dr. Staniszewskiego Walne Zgromadzenie wyraziło serdeczne podziękowanie Dyrekcji galicyjskiej Kasy oszczędności za udzielenie gościnności w swym gmachu na odbycie Walnego Zgromadzenia tudzież za życzliwość, jaką galicyjska Kasa oszczędności stale okazuje Związkowi i to tak przez urlopowanie p. Szulakiewiczza na cele lustracyi, jakoteż za wydatną pomoc i poparcie jakiego kasy związkowe zawsze od galicyjskiej kasy oszczędności doznawały.

Na tem obrady zamknięto.

Kasy oszczędności w obec ustawy pensyjnej z dnia 16. grudnia 1906.

Nr. 1. Dz. pp. z r. 1907.

(Referat Dyr. Dra Angermanna przedstawiony na Walnem Zgromadzeniu Delegatów).

Ruch na polu ustawodawstwa socyalnego zapoczątkowany za granicą — przeniósł się siłą naturalną na grunt austriacki, gdzie pod wpływem partii socyalno-chrześcijańskiej wzięto się raźnie do dzieła najtrudniejszego — do postulatu szerokiego ogółu, tj. do ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, zabezpieczenia wdów i sierót. Problem to nader trudny do rozwiązania, więc ustawodawstwo kroczy zwolna naprzód i torując sobie drogę częściowemi ustawami dąży do powszechnego ubezpieczenia. — I tak wydano najpierw jak wiadomo dla robotników i wolno pracujących ustawę o ubezpieczeniu na wypadek choroby; następnie ustawę o zabezpieczeniu robotników od wypadków — a dopiero w grudniu 1906 wydano (16/12) ustawę o ubezpieczeniu pensyi osób w prywatnej służbie zostających ogłoszoną w Nr. 1. Dz. pp. z r. 1907.

Ustawa ta, która ma być znowu etapem do projektowanej już, a obecnie znowu w opracowaniu

będącej ustawy o powszechnym ubezpieczeniu — nie odpowiedziała niestety oczekiwaniu i nadziejom w niej pokładanym, gdyż nakłada z jednej strony na chleboborców i ubezpieczonych wielkie ciężary, a za to z drugiej strony przyznaje małe stosunkowo renty, pensye wdowie, datki sieroce i odprawy.

Aby pokrótce dać obraz całości tej ustawy i wydanych do niej rozporządzeń wykonawczych z 22. lutego 1908 Nr. 4 i Dz. pp. i l. kwietnia 1908 Nr. 62 Dz. p. p. pozwolę sobie w krótkości naszkicować zasadnicze postanowienia tej ustawy, aby przejść do kwestyi nas najbardziej interesującej — jakie stanowisko mają zająć wobec tej ustawy funkcyonaryusze kas oszczędności i same kasy oszczędności.

Zasadniczo obowiązany do ubezpieczenia jest każdy od 18 do 55 lat liczący, który wykonuje czynności przeważnie pracy umysłowej u pracodawcy (ów) prywatnego (ych) i za to pobiera rocznie najmniej 600 kor., albo zostaje w służbie publicznej, nie mając normalnych poborów i rozszczeń do emerytury, pensyi (w razie nieudolności do pracy), pensyi wdowiej i dla sierot.

Co należy rozumieć pod tem postanowieniem — zostający w służbie publicznej — mają rozstrzygać przez c. k. Starostwa przepisy odnośnego stosunku służbowego. Sądzą więc, że wszyscy urzędnicy kas oszczędności nie mogą być zaliczeni do osób „im öffentlichen Dienste Angestellten“ — a więc są do ubezpieczenia obowiązani.

Ubezpieczenie polega na wzajemności i autonomii, tj. służbodawcy i ubezpieczeni muszą płacić premie, z których tworzy się fundusz i rezerwa premiiowa — zaś zarząd należy do obydwóch tych czynników pod nadzorem rządu.

Ubezpieczeni podzieleni są na sześć klas: I klasa o poborach 600—900 K, płaci miesięcznie 6 K — tj. $\frac{2}{3}$ pracodawca, $\frac{1}{3}$ ubezpieczony — pobiera po 10 latach, tj. 120 miesiącach wliczalnych — 180 K rocznie na wypadek niezdolności do pracy z podwyżką za każdych 12 miesięcy nad 120 miesięcy — 9 koron.

II kl. płaca 900—1200 K — płaci 9 K (6 + 3) pobiera 270 K, podwyżka 13 K 50 hal.

III kl. płaca 1200—1800 K — płaci 12 K (8 + 4) pobiera 360 K, podwyżka 10 K.

IV kl. płaca 1800—2400 K — płaci 18 K (12 + 6) pobiera 540 K, podwyżka 27 K.

V kl. płaca 2400—3000 K — płaci 24 K (12 + 12) pobiera 720 K, podwyżka 36 K.

VI kl. płaca 3000 K i dalej, płaci 30 K (15 + 15) pobiera 900 K, podwyżka 45 K.

Zwyż 7200 K sam ubezpieczony wkładkę płaci, gdy zaś emeryt inwalida zarobi sobie poza emeryturą tyle co emerytura, lecz najmniej 600 K, u s t a j e emerytura inwalidy! Do poborów wliczają się wszystkie dodatki i mieszkanie w naturze (§ 3.), zaś renumeracye (od dochodów zawiste) o tyle, o ile „erfahrungsgemäss“ (?) dochodzą najmniej $\frac{1}{3}$ stałej płacy. Po 40 latach (480 Beitragsmonate) ma ubezpieczony bezwarunkowe prawo do renty starości (Alerrente) bez względu na zdolność do pracy i kwotę ubocznego zarobkowania. Pensya wdowia wynosi połowę renty pobieranej ewentualnie należną mężowi — gdy jeden rok wspólnie żyła, nie jest sądownie separowaną, mąż w czasie zaślubin 50 lat nie przekroczył ani nie był inwalidą. — Sierota do 18 roku życia — pobiera po śmierci ojca $\frac{1}{3}$ zasadn. renty ojca, po śmierci ojca i matki $\frac{2}{3}$ renty ojca — razem jeśli zostaje przy ojcu 50% zasadniczej renty, jeśli zostaje przy matce o pensyi wdowiej 75% — bez ojca i matki 200% zasadniczej renty, nie wyżej

całej renty poborów ojca w chwili śmierci, względniej wyżej ubezpieczonego rodzica przy podwójnem sieroctwie.

Już te króciutko naszkicowane postanowienia ustawy wskazują, że ten zakład ubezpieczenia nie daje spodziewanych korzyści oczekującym spokoju funkcyonaryuszom prywatnych instytucyi i prócz tego, że przymusowo wprowadza ubezpieczenie, nie daje prawie nic, a w każdym razie mniej, aniżeli znane nam dotąd Towarzystwa ubezpieczeń rentowych i fundusze, tudzież statuty emerytalne kas oszczędności.

Bo już po 10 latach (120 miesiącach należenia) na 4% oprocentowana wkładka roczna 72 K, daje na procent składowy 904 K 32 hal., kapitału zaś po latach 40 da... 7115 K 50 h a więc stosunkowo nie tracąc własności kapitału więcej, jak Zakład daje.

Porównując zaś dane Zakładu z Towarzystwem oficyalistów prywatnych, które już swój statut przystosowało do nowej ustawy i uzyska prawdopodobnie zatwierdzenie, jako Instytut zastępczy, okazuje się, że warunki Tow. oficyalistów prywatnych są znacznie lepsze, aniżeli Zakładu państwowego.

Statuty zaś kas oszczędności przyznają emerytury i pensye wdowie, bez porównania wyższe od obydwóch tych Instytucyi. Pokładane więc nadzieje licznego szeregu interesowanych w ustawę socyalną, są właściwie przez ustawodawstwo zawiedzione, a ubezpieczenie wykorzystane, bo zwykła oszczędność ubezpieczonego dałaby mu i kapitał do dyspozycyi i rentę wyższą, niż daje Zakład. Słusznie więc gremium kupieckie we Wiedniu powstało energicznie przeciw wprowadzaniu w życie tej ustawy i zażądało noweli lub zawieszenia tej krzywdzącej ogół ustawy.

Tak przeto funkcyonaryusze naszych kas oszczędności, winni się oglądać za innym sposobem ubezpieczenia, w ustawie uznanym. W tej mierze jest dopuszczalne tż. zastępcze ubezpieczenie i to przez zakłady zastępcze lub umowy pojedyncze zastępcze. Odnośne przepisy są ujęte w ustawę i rozporządzenie wykonawcze.

Chcąc odnośne przepisy ustawy i rozporządzenia wykonawczego zastosować do kas oszczędności, należy kasy podzielić na trzy grupy, a to:

a) na takie, które mają dla swoich urzędników statut emerytalny,

b) kasy, które swoich urzędników ubezpieczyły już w jednym z istniejących zakładów przemysłowych,

c) kasy, które nie mają ani statutu emerytalnego, ani też nie ubezpieczyły dotąd nigdzie swoich urzędników.

W kasach, które mają swój fundusz i statut emerytalny, fundusz ten będzie mógł być uznany jako umowa zastępcza (Ersatzvertrag), kasy zaś, które swych urzędników ubezpieczyły w jednym z zakładów ubezpieczeń o tyle będą wolne od ubezpieczeń w państwowym zakładzie pensyjnym. o ile zakład, z którym kasa układ zawarła, będzie przez rząd uznany jako instytut zastępczy (Ersatzinstitut); wszystkie zaś inne kasy będą musiały urzędników swoich ubezpieczyć bądź to w państwowym zakładzie pensyjnym, bądź to w jednym z uznanych przez rząd zakładzie zastępczym, bądź wreszcie postarać się, by każda poszczególna umowa co do każdego urzędnika uznana została jako umowa zastępcza.

Przytem znowu należy zrobić różnicę między umowami, które stosownie do § 66 ustawy zawarte są jako umowy zastępcze z zakładami ubezpieczeń, a umowami, które są zawarte między urzędnikiem

a kasą, i co do których kasy albo przyjmują gwarancję za dopełnienie zobowiązań, albo też po myśli końcowego ustępu § 66 uzyskają uznanie jako instytucji zastępcze. Uznanie kasy jako instytucji zastępczego może być zawisłem od złożenia kaucyi (§ 67 ustawy), która taką winna osiągnąć wysokość, ażeby dawała asekuracyjnie techniczne pokrycie.

Innymi słowy krótko: kasy oszczędności bez własnego funduszu emerytalnego (pensyjnego) i bez statutu pensyjnego (istnienie bowiem samego funduszu pensyjnego nie odgrywa roli) zrównane są z jakimkolwiek innym służbodawcą; mają one tylko szanse, że umowy zawarte między nimi a ich urzędnikami mogą być uznane jako umowy zastępcze o ile kasy przyjmą gwarancję za swe zobowiązania, lub o ile złożą odpowiednią kaucję. (C. d. n.)

O obrocie czekowym w kasach oszczędności.

(Referat Dyr. Józefa Ingwersa, przedstawiony Walnemu Zgromadzeniu Delegatów).

Niejednokrotnie wskazywano w pismach fachowych dotyczących austriackich kas oszczędności na to, że władze administracyjne zupełnie inaczej traktują kasy oszczędności aniżeli inne instytucje finansowe, banki, towarzystwa akcyjne a choćby nawet towarzystwa zarobkowe i gospodarcze. Nie możemy twierdzić, ażeby władze wobec kas oszczędności kierowały się niechęcią — przeciwnie uznać należy tendencję szczerzej życzliwości dla zadań społecznych spełnianych od wieku blisko przez kasy oszczędności w Austrii. A jednak spotykamy na każdym kroku wpływ rządowych organów nadzorczych, wpływ ścieśniający działalność kas oszczędności do ciasnych ram wydanej przed przeszło pół wiekiem ustawy, wpływ hamujący prawidłowy rozwój tych instytucji podczas gdy innym instytucjom finansowym pozostawiono zupełną swobodę działania, dozwolono na najelastyczniejsze postanowienia statutowe a co do działalności zredukowano kontrolę rządową ad minimum.

Jeżeli zbadać zechcemy powody tej nierównej miary wobec banków z jednej a wobec kas oszczędności z drugiej strony — to dojdziemy do przeświadczenia, że ścieśnianie i hamowanie rozwoju kas oszczędności wynika jedynie ze zbytej — tak jest — zbytej dla tychże kas życzliwości.

Wszak i banki i towarzystwa zarobkowe i gospodarcze operują cudzymi kapitałami i to nie tylko kapitałami akcjonaryuszów względnie stowarzyszonych, ale także tak samo jak kasy oszczędności kapitałami im powierzonymi — a jednak władze nie rozciągają nad działalnością ich tak troskliwej opieki, tak ścisłego nadzoru jak nad operacjami kas oszczędności. Bankom i stowarzyszeniom nie robi się żadnych trudności odnośnie do postanowień statutowych normujących ich działalność, postanowienia statutowe pozwalają na wszelkie możliwe operacje, a jeżeli są agendy w statutach nieprzewidziane, to subsumuje się je w sposób liberalny pod istniejące przepisy ustawowe a nie znane są wypadki, by władze państwowe kiedykolwiek sprzeciwiały się bankom z powodu zaprowadzania nowego działu operacyjnego.

Jakże inaczej dzieje się w kasach oszczędności? Każdy statut nowopowstającej kasy, jeżeli nie jest niewolniczo zastosowanym do statutu wzorowego ogłoszonego reskrypsem z dnia 19. maja 1892. l. 1139 pod żadnym warunkiem nie uzyska aprobaty, każda choćby najdrobniejsza zmiana statutu, choćby

ściśle ocyrkowana w ramach regulatywu z roku 1844. lub statutu wzorowego długie przechodzi koleje, nim uzyska zatwierdzenie władzy; cóż dopiero, jeżeli chodzi o agendy nieprzewidziane w regulatywie ani w statucie wzorowym poprostu dla tego, że agendy te w czasie wydania tych przepisów wogóle były jeszcze nie znane.

Wszak dla upoważnienia do uczestnictwa kas oszczędności w obrocie czekowym i kliryngowym ek. pocztowej Kasy oszczędności potrzeba było aż osobnego reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27. czerwca 1888. l. 9223. a wobec tego dziwić się należy, że się dotąd nie znalazł jaki gorliwy komisarz rządowy, któryby zabronił przyjęcia i wypłaty wkładek przez pocztę, ponieważ §. 18. statutu wzorowego wyraźnie normuje, że wkładki i zwroty mają być przez interesentów na osobnych kartach potwierdzone!

To też kasy oszczędności tylko wyjątkowo przyswoiły sobie nowoczesną technikę bankową a rezygnować muszą nieraz z zaprowadzenia urzędzeń oddających innym instytucjom finansowym znakomite usługi jedynie dlatego, ponieważ regulatyw z r. 1844. ani statut wzorowy o tych urządzeniach nie wspomina.

Do takich urzędzeń należy obrót czekowy, zaprowadzony od kilku lat w kasie oszczędności w Linczu a od początku bieżącego roku także przez Kasę oszczędności miasta Tarnopola.

O nadwyzwyczajnej ważności czeku dla obrotu pieniężnego w ogóle jesteśmy wszyscy przeświadczeni o nader korzystnym wpływie czeku na zmniejszenie obiegu gotówki pouczają nas stosunki rynków angielskich, gdzie czek zyskał od dawna szerokie zastosowanie, gdzie stał się prawie wyłącznym środkiem zapłaty, tak że obieg gotówki ogranicza się do rozmiarów najmniejszych. Czekiem płaci wielki przemysłowiec za surowiec, czekiem płaci kupiec za towary, czekiem płaci budujący dom swemu budowniczemu, czekiem płaci się za komorne — zgoła każdy cokolwiek lepiej sytuowany obywatel obchodzi się bez gotówki mając książeczkę czekową. A bankierowie i zakłady finansowe tylko wyjątkowo wypłacają prezentowane im чеки w gotówce — po największej części prezentanci żądają tylko zapisania dotyczących sum na swój rachunek, by następnie znowu rozporządzać temi sumami za pomocą czeków.

Skutkiem tego kwota gotówki będąca w obiegu przepadająca na głowę jest tam znacznie mniejszą, aniżeli u nas; bank państwowy, emitując mniejszą ilość not, nie jest zmuszony do ścisłego strzeżenia swoich zapasów kruszcu i z łatwością akomoduje swoją politykę dyskontową do każdorazowych wymogów społeczeństwa.

Te korzyści dotąd niestety pozostały w nas zapoznane. Obrót żyrowy Banku austro-węgierskiego obraca się u nas dotąd w ramach więcej jak skromnych — obrót czekowy i kliryngowy pocztowej kasy oszczędności rozszerza się z roku na rok — lecz dotychczas nie odpowiada i odpowiedzieć nie może wszystkim potrzebom całej ludności państwa. Chodzi więc o to, ażeby utworzyć całą sieć instytucji uprawniających tak dogodny sposób lokacyi jak rachunek czekowy i tak znamienity surogat gotówki jak czek.

Zdaniem mojem Kasy oszczędności jako banki ludowe w pierwszym rządzie powołane są do energicznej w tej mierze inicjatywy, do działalności agitacyjnej, ażeby pozyskać dla obrotu czekowego jak najszersze koła. Ustawa z dnia 3. kwietnia 1906. Dz. u. p. Nr 84. może pod względem rozpowszechnienia obrotu czekowego u nas oddać znakomite usługi,

rozszerzając bierną zdolność czekową nie tylko na banki wszelkiego rodzaju ale także na prywatne firmy bankierskie. Ze przekazanymi po myśli §. 1. tej ustawy mogą być także kasy oszczędności, zdaniem mojem nie ulega wątpliwości w obec wyraźnego brzmienia al. 1. §. 1. „inne zakłady uprawnione według statutów do przyjmowania pieniędzy na cudzy rachunek.“

To też kasa oszczędności w Lincu i kasa oszczędności miasta Tarnopola nie wahały się zaprowadzić u siebie obrót czekowy chociaż statuty ich nie zawierają postanowień o dopuszczalności tego urzędnictwa.

Zdaniem mojem uprawnienie kas oszczędności do zaprowadzenia rachunków czekowych, polega na uprawnieniu do przyjmowania wkładek, gdyż pod tą formą odbywać się też może obrót czekowy.

Kasa oszczędności zachowuje książeczkę wkładową w swoim depozycie, wydaje interesentom tylko karty depozytowe, oraz książeczki czekowe.

Wkładki późniejsze zapisuje kasa oszczędności tak samo jak zwykłe wkładki na odosny rachunek w księdze interesentów i do książeczki wkładowej, częściowe zwroty zaś skutecznie stosownie do zlecenia bądź gotówką bądź sposobem przepisanie na inny rachunek za ściągnięciem czeku.

Dla łatwiejszego zrozumienia całego trybu postępowania przytaczam poniżej dotyczący Regulamin tarnopolskiej kasy oszczędności i cieszyłbym się bardzo gdyby instytucje bratnie jak najprędzej zechciały zaprowadzić u siebie rachunki czekowe, gdyby agitacji naszej udało się przekonać naszą klientelę o pożyteczności obrotu czekowego, gdyby klientela nasza przywykła używać czeku jako najwygodniejszego środka wypłat, jako cennego surogatu pieniądza.

Regulamin, obowiązujący w obrocie czekowym Kasy oszczędności miasta Tarnopola opiewa:

1. Ktokolwiek zamierza rozporządzać wkładkami swojemi w Kasie oszczędności m. Tarnopola za pomocą czeków, ma zakładowi złożyć swoje książeczki wkładowe, podać dokładny swój adres oraz podpisać oświadczenie tej treści, że do obrotu czekowego Kasy oszczędności przystępuje i że się poddaje postanowieniom niniejszego regulaminu. Podpis na oświadczeniu uważany będzie zarazem jako podpis, którym właściciel konta czeki zaopatrywać zamierza.

§. 2. Kasa oszczędności przyjmuje książeczki wkładowe w depozyt i wydaje oprócz rewersu zeszyty czekowe po 10 lub 50 sztuk za złożeniem kosztów druku i stempla.

Zeszyty czekowe należy ściśle przechowywać, gdyż Zakład za szkody wynikłe z nadużycia nie odpowiada, o ile właściciel konta albo sam winę ponosi, lub o ile ci, którym on manipulację czekami powierzył, nadużycie spowodowali.

§. 3. Jeżeli właściciel konta osobę trzecią do dysponowania tymże kontem upoważnić, lub czeki inaczej podpisywać zamierza, ma o tem zawiadomić Zakład pisemnie, z przedłożeniem podpisu osoby upoważnionej, względnie swego nowego podpisu. Uwiadomienie to ma podpisać tak, jak pierwotne oświadczenie.

W razie wątpliwości co do autentyczności podpisu, Zakład odmawia wypłaty waluty czekowej.

Tak samo nie będą wypłacone czeki skrobane, kreslone lub zawierające dodatki nie odpowiadające tekstowi drukowanemu.

§. 4. Wkładki na książeczki w depozycie Zakładu pozostające, skutecznie może właściciel konta w sposób dowolny; osobiście, przez pocztę, przez

posłańca itp. odbiór gotówki tylko za pomocą czeków.

§. 5. Czeki wystawiać można tylko na blankietach przez Zakład wydanych. Miejsca przeznaczone na datę, sumę w cyfrach i w słowach wypełniać należy pismem w języku polskim atramentem lub drukiem maszynowym, podpis ma być zawsze pisany atramentem.

Czeków używać należy w porządku liczb po sobie następujących, czeki zepsute należy na krzyż przekreślić i zakładowi zwrócić.

§. 6. Wkładki właścicieli rachunków czekowych oprocentować będą tak samo jak inne wkładki.

Po każdej dokładce i po każdej wypłacie otrzyma właściciel konta wyciąg rachunku.

Za portorya i inne wydatki rachunek obciążony zostanie co pół roku.

Zakład obciąża konto z dniem prezentacji czeku za gotówkę — a jeżeli czek opiewa na przepisanie (co oznaczyć należy w poprzek tekstu blankietu) uznaje z tymże dniem rachunek wskazany.

Antedatowanie czeków jest wzbronione.

§. 8. Odbiór całkowity wkładki nastąpić może tylko za zwrotem rewersu wydanego przez Zakład oraz nieużytych blankietów czekowych. Tak samo zwrócić należy rewers i nieużyte czeki, jeżeli właściciel konta nadal z rachunku czekowego korzystać nie zamierza.

Notatki,

Miliony przez oszczędność. Do dzisiejszego numeru dołączamy broszurę, p. t. „Miliony przez oszczędność“ napisaną popularnie przez p. Adolara Osolińskiego, dyrektora powiatowej kasy oszczędności w Bochni. Byłoby rzeczą pożądaną, by kasy oszczędności tudzież inne instytucje finansowe, przyjmujące wkładki na książeczki oszczędności, starały się w swoim własnym dobrze zrozumianym interesie jak nie mniej w interesie oszczędzających broszurę tę rozpowszechnić, rozdając ją bezpłatnie nietylko między swoich klientów ale między najszerze warstwy ludności.

Cena za 100 egzemplarzy broszury wraz z przesyłką pocztową wynosi K. 10.60. Zgłoszenia przyjmuje „Biuro Związku galicyjskich kas oszczędności we Lwowie“.

Kasa oszczędności w Lublanie zaprowadziwszy u siebie puszkę oszczędności nie poprzestała na ogłoszeniu tego faktu w murach swego budynku lecz postarała się o jak najszerze opublikowanie wiadomości o swych puszkach i w tym celu odniosła się z odpowiednim przedstawieniem do ministerstwa kolei, do dyrekcji kolei południowych i do tamtejszej fabryki tytoniu. Jak zaś te instytucje zapatrują się na te usiłowania kasy w kierunku obudzenia i szerzenia zmysłu oszczędności, świadczą ich odpowiedzi.

I tak:

C. k. Ministerstwo kolejowe pismem z dnia 16. lutego 1908. L. $\frac{7612}{5}$ do krańskiej kasy oszczędności w Lublanie pisze:

„Odnosnie do podania z dnia 10. grudnia 1907 do L. 4885/8 zawiadamia się Szanowną Kasę, że C. k. Ministerstwo kolei w uznaniu celów ekonomiczno-gospodarnych, zamierzonych z wprowadzeniem domowych kas oszczędności, upoważniło dyrekcję kolejową w Tryeście przez odpowiednią wzmian-

kę w swym urzędowym organie zwrócić uwagę personalu na to urządzenie, ponadto poleciła dostarczone „pouczenie o wydawaniu puszek oszczędności“ rozdać wszystkim funkcyonaryuszom zatrudnionym w służbie krańskiej kolei państwowej a wreszcie dozwoliła odnośnie ogłoszenia pomieszczać na wszystkich stacyach.

W obec tego uprasza się Szanowną Dyrekcyę kasy oszczędności w Lublanie, dostarczyć odpowiednią ilość odnośnych druków i ogłoszeń Dyrekcyi kolejowej w Tryeście, która równocześnie otrzymuje z tąd w tym kierunku potrzebne wskazówki.

Podobnie odpisała Dyrekcyja towarzystwa kolei południowych. jakoteż Dyrekcyja fabryki tytoniu.

Ta ostatnia w swem piśmie zaznacza, że sama uznając doniosłość idci oszczędzenia zapomocą puszek oszczędności, niejednokrotnie personalowi fabrycznemu zwracała uwagę na dogodności tego systemu.

Praktyczną nowość wprowadziła galicyjska kasa oszczędności. Wiadomo powszechnie, że nader rzadko właściciele książeczek wkładowych zapisują sobie numery swych książeczek, pomimo, że na każdej książeczce tłustymi czcionkami widnieje uwaga, by numer książeczki oddzielnie był zanotowany. W razie zgubienia książeczki brak numeru bardzo utrudnia poszukiwanie odnośnego konta i odpowiedniego zanotowania w księgach. Galicyjska kasa oszczędności kazała przeto poddrukować małe karteczki w formacie 6 × 9 cm, Karteczki te są perforowane, i na lewej części karteczki wydrukowano: „Właścicielowi książeczki zaleca się w jego własnym interesie, aby numer książeczki na dołączonym kuponie uwidoczniiony oddzielnie miał przechowany“, na drugiej zaś części tej karteczki znajduje się wypisany numer książeczki. — Karteczka jest przyklepioną do okładki książeczki i zwraca na siebie uwagę.

Strona otrzymawszy książeczkę oddziela kupon z zapisanym numerem i może go schować czy do pularesu, czy nalepić go gdzie w domu na drzwiach szafy, w kufrze. za obrazem i t. p.

Biuro Związku galicyjskich kas oszczędności uprasza wszystkie kasy, — o ile dotąd tego nie uczyniły — o przysyłanie swych zamknięć rachunkowych (w dwóch egzemplarzach).

Przypomnienie. W miesiącu lipcu płatne są kupony od:

- ¹/₇ 5 proc. losów regulacyi Dunaju z r 1870 (K 5.—).
- ¹⁵/₇ 5 proc. rosyjskich losów państw. z r 1864 (Rs. 2:35:5).
- ¹/₇ 4 proc. skonw. wolnej od podatku jednolitej renty koronowej (Styczeń-Lipiec) (K 400. — K. 40.—4.—).
- „ 3¹/₂ proc. węgierskiej renty koron. K 175.— K 17.50, K 8.75, K 3.50, K 1.75).
- „ 4 proc. węgierskiej renty złotej (franków w złocie 500, 50, 25, 5)
- „ 4 proc. Obligacyi państw. kolei Albrechta (K. 40.—4.—).
- „ 4¹/₂ proc. Obligacyi bośniackiej pożyczki krajowej kolejowej (K 225.— K 112 50,— K 45,—)
- „ 4 proc pożyczki miasta Budapesztu z r. 1903. (K 200.—, K 100.—, K 20.— K 4.—)
- ¹⁴/₇ 6 proc. obligacyi kolei bułgarskiej z r 1892 (Frcs. 375.— fr. 75.— frcs. 30.— fr. 15.—).
- ¹/₇ 5 proc. obligacyi propinacyjnych bukowińskich (K 500.— K 250.— K 50.—).
- „ 4 proc. obligacyi kolei Elżbiety frcs. 500.— 250, 50, 10. 5).
- „ 5¹/₄ proc. Obl. kolei Franc. Józefa K. 262:50 (K 52:50, K 0.50)

- „ 4 proc. Obl. Karola Ludwika (K 200.— K 40.— K 4.—).
- „ 4 proc. oblig. kolei Rudolfa (K 200 — K 40.— K 8 — K 4.—).
- „ 5 proc. listów zastawnych austr. szląskiego zakładu kred. ziem. 36-letnich K 50.— K 25.— K 5.—).
- „ 4 proc listów zast. austr. szląskiego Zakładu kred. ziemsk. 38-letnich (K 200.— K 40.— K 20.— K 4.)
- „ 5 proc. listów zastaw. czeskiego Banku hipotecznego w Pradze (K 500.— K. 250.— K 50.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa budapeszteńskiej miejskiej kolei elektrycznej (K. 40.— K 4.—).
- „ 4 proc. oblig. budapeszteńskich kolei drogowych. (K 200.— K 40.— K 20.— K 4.—
- „ oblig pierwszeństwa bukowińskich kolei lokalnych (K 200.— K 40, — K 20.— K 8.—)
- „ 4 proc oblig. pierwsz. czeskiej kolei zachodniej E. r. 1895 (K 200 — K 40.— K 8.—)
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa czeskiej kolei zachodniej E I (200.— K 40.— K 8.—).
- „ 4 proc. oblig. czeskiej kolei zachodniej E II. (Marek 12.—).
- „ 4 proc. oblig pierwszeństwa kolei Czerniowce-Nowosielica (K 8.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa kolei Karola Ludwika z 1890 (K 200.— K 40.— K 12.— K 4.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwsz. kolei galicyjskich wschodnich lokalnych (K 200.— K 40.— K 4.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa kolei Koszykobogumińskiej z r. 1889 (K 200.— K 40.— K 8.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa kolei z r. 1889 (przestrzeń austr.) K 40.— K 8.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa kolei koszykobogumińskiej z r. 1889 w złocie. (Marek 200, M. 20, M. 4—).
- „ 4 proc. oblig. pierwsz. kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jaskiej E. 1894 (K. 200.— K 40.— K 8.—).
- „ 4 proc. oblig. pierwszeństwa pierwszej kolei węgiersko-galicyjskiej II. Em. (K. 10.—).
- „ 4 proc. p.erwszeństwa pierwszej węgiersko-galicyjskiej kolei z r. 1887 (K 8.—).
- „ 3 proc. oblig. pierwszeństwa kolei południowej (frs. 6.50).
- „ 4 proc. oblig. pierwsz. kolei południowej (frs. 1.50).
- „ 4 proc.oblig. pierwsz. kolei węgierskiej zachodniej z r. 1890 (K 40.—).
- „ Akcyi kolei austriack. północno zachodniej lit A. (K 10.— ¹/₂ renta)
- „ Akcyi 5¹/₂ kolei Elżbiety K. 11 50.
- „ 5⁰/₁₀ kolei Elżbiety Salzburg-Tyrol (K 10.—).
- „ kolei Koszyce-Bogumin (K 7.94).
- „ „ Krakowsko-górnoszląskiej (marek 5.40).
- „ „ Linz-Budweis (K 10.50).
- „ Węgiersko-galicyjskiej (K 9.94).
- „ Węgiersko-zachodniej (K 9.89).

Ruch wkładek w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc maj 1908.

		%	Stan kapitału wkładowego z dniem 30. kwietnia 1908		W ciągu miesiąca maja 1908						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. maja 1908	
			K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócono			K.	h.	K.	h.
					stron	K.	h.	Stron	K.	h.				
Bochnia	m.	5-4 1/2	3,218.892	52	255	115.458	42	222	129.902	30	14.443	38	3,204.048	64
Bochnia	p.	4 1/2	2,845.565	09	99	80.270	04	135	62.122	70	18.147	34	2,863.712	43
Bohorodczany	p.	5	571.532	23	105	56.132	59	69	16.464	95	39.667	64	611.199	87
Brzesko	p.	4-4 1/2	958.750	89	170	57.255	12	83	52.060	19	5.194	93	963.945	82
Brzezany	p.	5	1,264.418	35	106	98.019	24	110	90.469	63	7.549	61	1,271.967	96
Buszacz	p.	5 1/2-5	1,826.361	56	60	59.725	46	107	117.402	95	57.677	46	1,768.684	07
Dąbrowa	m.	4 1/2-5	736.699	19	98	53.123	12	59	31.056	68	22.066	44	758.765	63
Dobromil	m.	4 1/2	710.256	97	66	36.481	-	56	21.619	85	14.861	15	733.118	12
Dolina*)	p.	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drohobycz	m.	4 1/2	3,019.508	34	135	130.246	29	142	98.347	95	31.898	34	3,051.706	68
Gorlice*)	p.	4 1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horodenka*)	p.	4 1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jarosław*)	m.	4 1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalusz	p.	4 1/2	309.972	79	10	57.795	69	54	31.399	10	28.402	59	336.375	38
Kołomyja	p.	4 1/2	532.481	65	-	-	-	24	8.635	72	8.635	72	523.845	93
Kraków	m.	4	4,889.710	55	564	281.981	61	608	279.618	09	2.363	52	4,892.074	07
Kraków	p.	4	36,755.615	05	2631	1,013.999	85	2597	924.543	34	80.466	51	36,845.071	56
Kraków	p.	4	23,036.416	04	1665	998.047	82	1525	865.033	35	133.014	47	23,169.430	51
Krosno*)	m.	4 1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lwów	gal.	4	82,606.092	50	9616	3,661.625	18	10,017	3,533.375	40	128.249	73	82,734.342	53
Mielec	p.	5	658.567	86	56	45.062	75	30	26.502	81	18.559	94	677.127	80
Myslenice	p.	4 1/4	1,705.620	18	-	42.025	80	-	54.626	-	12.600	95	1,693.019	23
Nowy Sącz	m.	4 1/2-5	4,311.000	08	418	120.463	10	336	172.252	86	51.789	76	4,259.210	32
Nowy Targ*)	p.	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podgórze	m.	4 3/4	3,287.371	86	391	162.074	99	386	208.991	17	46.916	18	3,240.455	63
Przemysł	m.	4	7,515.081	97	455	255.023	96	606	241.763	50	13.259	86	7,528.341	33
Rzeszów	m.	4	3,826.966	22	271	146.699	41	249	177.379	48	30.680	07	3,796.286	15
Rudki*)	p.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sambor*)	p.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sambor*)	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanok	m.	4 1/2	2,521.013	64	209	205.723	16	152	181.330	64	24.892	52	2,545.406	16
Sniatyn	m.	5 1/2	158.914	03	55	23.223	20	26	6.915	-2	16.307	78	175.221	81
Sniatyn*)	p.	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sokal	m.	4 1/2	1,373.074	04	129	59.026	57	109	44.562	29	14.464	29	1,387.538	33
Stryj	m.	5	2,911.980	11	363	218.727	81	307	219.286	57	558	76	2,911.421	35
Tarnobrzeg*)	p.	4 1/2-5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarnopol	m.	4 3/4	6,827.905	27	1039	510.254	72	1005	338.055	38	172.199	84	7,000.104	61
Trembowla	p.	4 1/2	1,029.576	73	71	27.281	89	89	30.084	01	2.802	12	1,026.774	61
Wadowice	p.	4	4,827.627	02	302	218.984	79	314	202.615	47	16.369	32	4,843.996	34
Wieliczka	p.	4 3/4-5	4,005.708	59	177	138.549	97	208	72.148	49	66.401	48	4,072.110	07
Zaleszczyki	p.	4-4 1/2-5	826.616	41	70	36.693	68	46	16.180	32	20.513	36	847.129	77

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy.

Filia Pragskiego Banku Kredytowego

WE LWOWIE, UL. KAROLA LUDWIKA L. 29.

(Nr. telefonu 937 i 946).

Zakład centralny w Pradze. — Filie w Kolinie i Ołomuńcu. — Ekspozytura w Brodach.
Korzystne załatwienie wszelkich transakcyj bankowych i lokacyj kapitałów.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na podkład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczenie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezon podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkłady pieniężne, na książeczki wkładowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje aż do odwołania po

4 1/2 procent.

na asygnaty kasowe z wypowiedzeniem w rachunku bieżącym wedle umowy.

Oddział komercyjny :

Finansowanie przedsiębiorstw, przemysłowych i budowli publicznych, kredyty na podatki i cła, zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

JAN BROMILSKI

we Lwowie ul. Karola Ludwika (Grand Hotel).

**Skład papierów, przyborów do pisania rysowania
poleca wyrobu krajowego**

Księgi buchalteryczne, najrozmaitsze z tekstem polskim, księgi kopjowe etc.
Wykonuje księgi i druki dla kas oszczędności podług podanych wzorów, papiery listowe
i koperty z nagłówkami, stampile, numeratory, pieczętki papierowe, gumowe i t. p.

Ceny niższe! Stałym odbiorcom opust!

Długoletni dostawca Gal. Kasy Oszczędności i innych Instytucyi.

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIJEN

kupuje i sprzedaje wszelkie **papiery wartościowe i waluty zagraniczne** po możliwie najskrupulatniejszych kursach, uskutecznia pod takimi samymi warunkami wszelkie **zlecenia giełdowe** zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, **wypłaca wszelkie kupony** możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizyi inkasowej.

Nakładem Związku gal. kas oszczędności
wyszła

INSTRUKCYA MANIPULACYJNA

dla

KAS OSZCZĘDNOŚCI

Cena za egzemplarz 18 koron.

== Do nabycia w Biurze Związku. ==

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł.
i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k.
jednego dnia i na jedną książeczkę
bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizyi, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Lwów

Kapitał akcyjny:
K. 80,000.000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027.428.13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekeya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Aussig n/Z.
Hernö, Budapeszt,
Czerniowce, Grac,
Prościejów, W. Neu-
stadt i St. Pölten.
12 kantorów wy-
miany i kas depo-
zytów we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcyje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dnem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszów. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numery losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgałęzionymi stosunkami w całym świecie kupieckim.